

NEXT TO NORMAL

TEKST BRIAN YORKEY OG MUSIK TOM KITT

UNDERVISNINGSMATERIALE

Anbefales fra 9., 10. KLASSE OG UNGDOMSUDDANNELSER

2024/2025

ODENSE
TEATER

1 INDHOLDS- FORTEGNELSE

1	Indholdsfortegnelse	2
2	Handlingen	3
3	Next to Normal på Odense Teater	4
4	Materialvejledning	5
5	Før forestillingen	6
	Selve forestillingen	7
6	Om historien bag Next to Normal	8
7	En nærmest normal familie - instruktør Charlotte Munksø	9
8	Et alt i et rum - scenograf Marianne Nilsson	10
9	Uddrag fra manuskriptet	15
10	Psykisk sygdom i Next to Normal	16
	Forestillingens temaer	17
11	Fakta om bipolar lidelse og ECT	18
12	Find ud af mere	20
13	Idéer til arbejdet med forestillingen	21
	Forløb i engelsk	22
14	Før forestillingen	23
15	Efter forestillingen	26
16	Forbered dine elever	28
17	Skoler og ungdomsuddannelser i Odense Teater	29

2 / HJERTEVARM BROADWAY MUSICAL

HANDLINGEN

Next to Normal er en bevægende rejse gennem kærlighed, tab og genopdagelse. På overfladen er alt, som det skal være hos familien Goodman. Far er arkitekt og mor er hjemmegående i en hektisk hverdag med to teenagebørn. Men alle familier kæmper som bekendt med noget.

Mens mor forgæves forsøger at holde sygdom og en stor sorg under kontrol, er far ramt af overanstrengelse, datteren af en lammende præstationsangst, og alle bakser de med en længsel efter nærhed og normalitet. På hver deres måde forsøger de at overleve i den dysfunktionelle familie.

Noget må ske, hvis de ikke skal gå helt til grunde. Der er brug for en ny begyndelse. Måske er det ok ikke at være helt som alle andre. Måske er det helt ok at være Next to Normal.

Denne prisvindende Broadwaymusical er blevet rost til skyerne for sit mod til at gøre mistrivsel og psykisk sygdom til kernen i en vedkommende og empatisk forestilling. Forbered dig på at komme igennem hele følelsesregistret med Next to Normal.

3

NEXT TO NORMAL PÅ ODENSE TEATER

Manuskript og sangtekster

/ BRIAN YORKEY

Musik

/ TOM KITT

Iscenesættelse

/ CHARLOTTE MUNKSØ

Scenografi og kostumedesign

/ MARIANNE NILSSON

Kapelmeister

/ ANDERS ORTMAN

Lysdesign

/ ANDREAS BUHL

Lyddesign

/ KIM MALMOSE

Oversættelse

/ KENNETH THORDAL

Dramaturg

/ SOSHA TEPEROWSKA

Forlag

/ NORDISKA ApS

Medvirkende

/ CECILIE GERBERG

Diana

/ MATHIAS FLINT

Dan, Dianas mand

/ ULRIK WINDFELDT-SCHMIDT

Gabriel, Dan og Dianas søn

/ CECILIE ELISABETH BOGØ BACH

Nathalie, Dan og Dianas datter

/ VITO BORGHILD GRAM*

Henry, Nathalies ven

/ CLAUD RIIS ØSTERGAARD

Læge

Musikere

ANDERS ORTMAN

JESPER CHRISTENSEN

KRISTINE HEEBØLL

TOKE LYNGGAARD LARSEN/MORTEN NORDAL

CAMILLA JAKOBSEN

MAJA AARØE FREESE

MORTEN GILDBERG-HANSEN

* 3. års studerende På Den Danske Scenekunstskole - musicaluddannelsen Fredericia

4

MATERIALE VEJLEDNING

Dette undervisningsmateriale indeholder opgaver og øvelser, som kan bruges både før, under og efter, at I har set forestillingen.

FØR FORESTILLINGEN

Her kan du finde hjælp til at tune eleverne ind på forestillingen.

OM SELVE TEATERSTYKKET

Hvad har instruktør og scenograf gjort sig af tanker om universet og måden at fortælle historien på. Der er også en tekst om hvilke emner forestillingen kommer ind på og hvordan. Det er en god idé at du som underviser har taget bestik af emnerne og selv vurderer hvordan du vil forberede eleverne ud fra dit kendskab til dem.

OM FORESTILLINGENS TEMAER

Her kan du læse nærmere om bipolar lidelse og ECT. Der er idéer til emner I kan diskutere og arbej-

de videre med. Og selvfølgelig idéer til efterbearbejdelsen af stykket.

FØRLØB I ENGELSK

Dette forløb er lavet til engelskundervisningen på ungdomsuddannelsesniveau og kommer rundt om stykket, handlingen og efterbearbejdelsen. Det overordnede tema er at føle sig anderledes. Du kan naturligvis sagtens plukke og bruge opgaver til yngre elever og til andre fag end engelsk. Dette forløb har både opgaver til før og efter forestillingen.

GENERELT MATERIALE OM TEATER

Se også Odense Teaters generelle inspirationsmateriale til udskoling og ungdomsuddannelser på <https://www.odenseteater.dk/skoler/undervisningsmateriale/>

God fornøjelse!

PRAKTISK INFORMATION OM NEXT TO NORMAL

5. DEC. 2024 - 25. JAN. 2025

SPILLESTED / Teatersalen, Odeon, Odeons kvarter 1, 5000 Odense C

ANBEFALES FRA / 9. klasse og ungdomsuddannelser

DAGFORESTILLING

9. DEC. 2024 kl. 12.00 / Skolepris 70 kr. elev og 50 kr. lærer

AFTENFORESTILLINGER

10. DEC. 2024 - 23. JAN. 2025 / Skolepris 80 kr. elev og 50 kr. lærer gælder mandag - torsdag.

VARIGHED / Ca. 2 timer og 30 minutter inkl. pause.

SPØRGSMÅL / Har du spørgsmål omkring forestillingen eller undervisningsmaterialet, kan du kontakte skolekoordinator Line Hede Simonsen på line@odenseteater.dk eller på tlf. 29343339.

BESTIL BILLETTER /

på <https://www.odenseteater.dk/skoler/>
Har du problemer med at booke dine billetter er du velkommen til at kontakte os på skole@odenseteater.dk eller på telefon 66 12 00 52.

5

FØR FORESTILLINGEN

Inden I skal i teatret, er det godt at gøre jer nogle tanker om, hvad man skal se, og hvilke forventninger I har til forestillingen.

På www.odenseteater.dk kan I finde tekst om forestillingen og et pressefoto/plakatfoto. Senere hen kan I også finde billeder fra forestillingen og anmeldelser, som beskriver forestillingen.

Tal sammen om, hvad det er for en slags forestilling, I skal se.

Hvad tror I historien handler om?

Hvad kommer du til at tænke på, når du hører forestillingens titel?

Hvad tror du, at forestillingen handler om?

Hvilke stemninger forventer du at opleve i stykket?

Hvilke temaer forventer du vil blive belyst i forestillingen?

Hvad forventer du dig af forestillingens visuelle udtryk? (Scenografi, kostumer og lys)

Hvordan forestiller du dig, at musik og lyd vil indgå i forestillingen?

Hvilke karakterer forventer du optræder i forestillingen og hvordan tror du, at skuespillerne vil spille dem?

På de næste sider kan I se lidt om hvad for nogle tanker instruktør og scenograf har gjort sig med historien, og med scenografien og kostumerne.

I kan også læse om de svære emner som forestillingen beskæftiger sig med.

OM SELVE FORESTILLINGEN

Af Line Simonsen

6 / OM TILBLIVELSEN AF NEXT TO NORMAL

EN LANG REJSE

Forfatter og komponist bag Next to Normal: Brian Yorkey og Tom Kitt begyndte arbejdet med forestillingen i slutningen af 1990'erne. De ville skrive en musical om noget, der ikke allerede var skrevet om mange gange. Ved en tilfældighed så Brian Yorkey et program på TV om elektrochok og de blev enige om at skrive en historie om kvinde med depression, som får elektrochok. Første spæde opførelsesforsøg var en workshop med titlen Feeling Electric i 1998. Materialet var svært for de to at slippe igen og over de næste år vendte de tilbage til det igen og igen. Der skulle dog gå nogle år, før forestillingen tog den form, den har i dag.

I 2005 blev workshoppen med Feeling Electric gentaget i Washington og herfra begyndte arbejdet med at skrive den om til en hel musical at tage fart. Da den færdige musical, under det nye navn Next to Normal, fik premiere i 2008 Off-Broadway fik den imidlertid blandede anmeldelser. Det var faktisk den blandede feedback fra venner, publikum og anmeldere, der gjorde at forestillingen fik et endnu længere liv og måske i virkeligheden endte det rigtige sted. Det kunstneriske hold strøg en sang og ændrede åbningsnummeret de sidste to uger af spilleperioden og det havde så stor effekt på forestillingen og publikums opfattelse af den, at holdet bag besluttede at arbejde videre på manuskriptet.

Musicalen blev sat op i Washington med stort set samme cast i en mere fokuseret og sårbar udgave, både hvad angår musik og historie. Der blev skrevet nye sange og det showagtige og udvendige blev tonet ned. I stedet kom familiens nære relationer i fokus. Musicalen kom til at handle om mennesker først og fremmest. Som Brian Yorkey fortæller, så var de to blevet voksne i mellemtiden og deres ungdommelige trang til at ironisere og gøre lidt grin med ting, veg for ønsket om at fortælle en mere ærlig historie om rigtige og sårbare mennesker.

I 2009 fik den endelige musical premiere på Broadway i New York og fik en overvældende modtagelse. Forestillingen blev nomineret til hele 9 Tonypriser og vandt prisen for bedste musik. Next to Normal vandt også Pulitzerprisen. Siden har forestillingen gået sin sejrsgang i hele verden.

Kilde: "Next To Normal": The Road to Broadway, American Theatre Wing

American Theatre Wing, founder of the Tony Awards and home of the Obie Awards: for more information visit <https://americantheatrewing.org>

Af Line Simonsen

7 / INTERVIEW MED INSTRUKTØR CHARLOTTE MUNKSØ

EN NÆRMEST NORMAL FAMILIE

Instruktør Charlotte Munksø har i forberedelsen med musicalen Next to Normal arbejdet med at fremhæve normaliteten i familien ved at finde balancen mellem det at være en helt almindelig familie, og en familie der har psykisk sygdom tæt inde på livet.

Charlotte Munksø fortæller:

- For mig er det vigtigt, at familien først og fremmest er almindelig. Det er en familie, som vi kan genkende og relatere os til. Men at opretholde normaliteten i den her familie er hårdt arbejde, da alle familiemedlemmer balancerer på den knivsæg, det hele tiden er at leve med psykisk sygdom i familien. De vil, som os andre, gerne have en god og velfungerende hverdag. De kæmper for ikke at skille sig ud, og forsøger at vise overskud og passe ind. Men det koster mange kræfter.

Diana, moren i familien har en bipolar lidelse, og hendes historie fortjener at blive fremstillet med respekt og ordentlighed, synes Charlotte Munksø:

-Jeg har været i kontakt med psykiatrifonden, har researchet på emnet og hele holdet har haft besøg af en psykiater. Vi vil gerne blive klogere på sygdommen og på behandlingen af den. Måske kan vi også, sammen med publikum, blive både en smule klogere på og mindre ramt af berøringsangst omkring en psykisk lidelse som Dianas.

Musikken er en vigtig fortællemotor i Next to Normal.

- Musik rører ved vores følelser på en helt særlig måde. Og musikken i Next to Normal er gennemkomponeret og varieret skruet sammen. Ligesom historien bringer os rundt i hele følelsesregistret, gør musikken det også. Og musik kan noget helt særligt i den sammenhæng. Sammensmeltningen mellem det musikalske og selve historien er en stor gevinst i denne musical. For som en anmelder skrev efter en engelsk opsætning er

det ikke bare en feelgood, men en feel-everything historie. Vi kommer rundt i et nuanceret familie-galleri, der gennemlever en stor udvikling i løbet af forestillingen. Både på godt og ondt.

Af Line Simonsen

8 / SCENOGRAF MARIANNE NILSSON FORTÆLLER

ET ALT I ET RUM

Scenograf Marianne Nilssons konceptuelle idé for scenografien er, at det skal være et alt eller intet rum samtidig med, at det er et alt i et rum. Det kræver måske en forklaring:

Marianne Nilsson fortæller:

-Manuskriptet er nærmest filmisk og klipper rundt i lokationer. Det stiller nogle krav til scenografiens muligheder. Og så er det i sagens natur en meget musikalsk forestilling. Det har været min idé at integrere musikerne i rummet, så der er bygget en form for glasbur over den øvrige scenografi.

- Huset, som vi oplever historien i, er familiens base. Her foregår livet på det helt dagligdags niveau med genkendelige hverdagssituationer. Men der skal også være plads til, at en person har vrangforestillinger, at det hele lige pludselig bliver syret. Og nogle gange foregår de to parallelle universer på samme tid i scenografien, så det skal rummet være fleksibelt nok til. Jeg har lagt små drejescener i gulvet, som bliver brugt efterhånden som virkeligheden eller normaliteten forvrider sig mere og mere.

- Der er et system af skydedøre bagest på scenen. det får det til at ligne et lækkert hjem for mig, men scenografisk hjælper det også med at illudere indenfor, når vi bruger selve scenerummet som terrasse. Eller det kan være den mere eller mindre konkrete omverden og de muligheder, der ligger ude i den. Skydedørene kan også nogle gange hjælpe os med at vise nogle tidsspring i historien.

-Vi har været inspirerede af forskellige billedkunstnere og deres brug af rum. For eksempel:

Ragnar Kjartansson:

<https://louisiana.dk/udstilling/ragnar-kjartansson/>

Pippilotti Rist:

<https://louisiana.dk/udstilling/pipilotti-rist/>

Om forestillingens kostumer

Med hensyn til kostumerne befinder vi os i en form for nutid, fortæller Marianne Nilsson.

-Vi er gået efter, at hver person har fået sin egen type. Men slevfølgelig med forskellige variationsmuligheder, så vi kan arbejde med tidens gang eller hop i tiden med enkle midler i kostumerne. Vi har taget udgangspunkt i skuespillernes egne træk som inspiration for deres typer, og så har vi forstørret dem. Alle medvirkende får en sneaker, som passer til deres type, og gør deres måde at bevæge sig på let og stærk.

Kostumetegninger, rekvisittegninger og scenografitegninger bringes med venlig tilladelse fra scenograf og kostumedesigner Marianne Nilsson.

Kostumetegninger, rekvisittegninger og scenografitegninger bringes med venlig tilladelse fra scenograf og kostumedesigner Marianne Nilsson.

Kostumetegninger, rekvisittegninger og scenografitegninger bringes med venlig tilladelse fra scenograf og kostumedesigner Marianne Nilsson.

Kostumetegninger, rekvisittegninger og scenografi-tegninger bringes med venlig tilladelse fra scenograf og kostumedesigner Marianne Nilsson.

Af Brian Yorkey og Tom Kitt
 Oversættelse Kenneth Thordal
 Forlag Nordiska ApS

9

UDDRAG FRA MANUSKRIFT

(Scene 34, sangen Måske)
 For engelsk version se side 25

DIANA
 MÅSKE ER DET SLÅET KLIK
 DET VAR MÅSKE BARE ET KLART ØJEBLIK JEG
 DANSER MED DØDEN MÅSKE
 HELT ÆRLIG HVEM VE'
 KLARER MÅSKE IKKE MERE
 TRÆT AF AT SKAMME MIG HVAD DER END SKER
 MÅSKE DET DET SAMME FOR DIG
 DU MINDER OM MIG
 EN PIGE FULD AF VREDE OG HÅB
 OG EN MOR DER IKKE KU' HØRE DIT RÅB
 DU MINDER OM MIG
 JEG VED HVAD DET VIL SIGE MEN DU KAN MÅSKE
 GØRE DIG FRI

NATALIE
 DET ER DA DEJLIGT DU FORTÆLLER OG HALLO
 HVOR JEG FORSTÅR
 MEN HVOR HAR AL DEN OMSORG VÆRET I 16 ÅR
 OG JEG HAR VIRKELIG HÅBET
 AT DU FORSVANDT MED ET SLAG
 OG VIRKELIG GÅET OG GRUET FOR (LI') DEN DAG
 DA JEG TROEDE DU LÅ FOR DØDEN GRÆD JEG
 LÆNGE OVER DIG
 MEN DER IK' FLERE TÅRER IK' FRA MIG

DIANA
 JEG TROR VI ER GODT PÅ VEJ

NATALIE
 IK' FRA MIG

DIANA NATALIE
 PÅ VEJ IK' FRA MIG
 PÅ VEJ IK' FRA MIG
 PÅ VEJ ... IK' FRA MIG ...

(Diana griber fat i Natalie og holder om hende. Der går et øjeblik.)

DIANA
 MÅSKE SÅ FÅR VI DET SVÆRT
 MÅSKE BLIVER VI VED INDTIL VI FÅR DET LÆRT
 MÅSKE KAN VI SE PÅ
 ALT DET DER FOR TRIST MÅSKE KAN JEG SE DIG
 TIL SIDST

NATALIE
 Jeg tror ikke på dig.
 (Natalie vender sig om for at gå. Diana ser hende
 tage et par skridt, så)

DIANA
 For 17 år siden døde din bror af en tarmsygdom.
 Han var otte måneder gammel. Jeg er ked af, at vi
 aldrig har talt om det. Vi ville give dig et normalt
 liv, men jeg har indset, at jeg ikke aner, hvad det
 vil sige.

NATALIE
 ET NORMALT LIV ER IK' MULIGT DET LIGGER FOR
 LANGT VÆK MEN BARE LIDT DERHENAD
 KU' VÆRE PERFEKT
 ET NORMALT LIV - BARE NÆSTEN KU' DA VÆRE
 GODT AT FÅ BAR' NORMALT NOK TIL AT
 DET KAN GÅ

DIANA
 DET SKAL GÅ

NATALIE
 DET SKAL GÅ

DIANA
 Okay. Tag hen til din fest.

Af Christian Kavin Simonsen

10 / TIL UNDERVISEREN

PSYKISK SYGDOM I NEXT TO NORMAL

Next to Normal er musicalforestilling om at leve et liv ved siden af normalen; om at føle sig knust under presset for at passe ind. En fortælling med fokus på, hvordan det er at leve med en psykisk sygdom. Ikke mindst er det en historien om at være pårørende til en person med en psykisk sygdom. Altsammen er det fortalt med ærlighed, humor og frem for alt med et fokus på håb.

Ifølge forfatter Brian Yorkey var en central ambition med stykket at medvirke til afstigmatiseringen af den åbne samtale om psykiske lidelser. I 2010 vandt Yorkey en Pulitzerpris for stykkets hudløse og humoristiske portrættering af et familieliv, der påvirkes af psykisk sygdom.

Forestillingens ensemble og kreative hold har undervejs i udviklingsprocessen været i kontakt med psykiatrifonden og haft en psykiater på besøg for at få en dybere forståelse af realiteterne ved at leve med en bipolar sindslidelse. Det har været en del af arbejdet med at portrættere et menneske med en bipolar lidelse på en nuanceret og ikke-stereotyp måde.

Det kunstneriske hold har desuden forsøgt at tilpasse forestillingens omtale og gengivelse af sygdomsforløb og behandling så det reflekterer de ændringer i feltet, som er sket siden originalteksten blev skrevet.

Potentielle opmærksomhedspunkter

Det kan eventuelt være værd at være opmærksom på, om nogle elever vil føle sig særligt ramt af følgende emner:

Selvordsforsøg (ikke vist på scenen)

Plottet indeholder omtale af et fejlslået selvmordsforsøg. Efterfølgende ses en pøl blod på gulvet og senere ses stykkets hovedperson iført bandager omkring håndleddene. Ved stykkets slutning er hovedpersonen på en ny vej og er ikke længere selvmordstruet.

Brug af euforiserende stoffer

En karakter ses i første akt ved flere lejligheder ryge hash. En central karakter begynder i løbet af stykket at stjæle medicin fra sin mors medicinsskab. Vi ser hende indtage piller en gang og ser hende senere under påvirkning af pillerne. Med hjælp fra hendes nærmeste stopper hun pillemisbruget, inden det når at have alvorlige konsekvenser.

OM FORESTILLINGENS TEMAER

Af Christian Kavin Simonsen

II

FAKTA OM BIPOLAR LIDELSE OG ECT

Bipolar affektiv sindslidelse

I forestillingen har hovedpersonen Diana diagnosen bipolar affektiv sindslidelse - i daglig tale kaldet bipolar lidelse.

Bipolar lidelse er en kronisk sygdom karakteriseret af episoder med kraftige udsving i stemningsleje. Når man har bipolar lidelse, oplever man episoder med mani og depression.

Maniske episoder er kendetegnet ved høj energi og opstemthed. Hos nogen medfører episoderne en høj lykkefølelse, men de kan også medføre irritation, talebesvær, overdreven sexlyst, hæmningsløshed og købetrang.

Depressive episoder er kendetegnet ved nedtrykthed og energiforladthed og kan medføre nedsat selvværd, søvnbesvær, vægtændring, selvmordstanker og ubegrundet skyldfølelse.

Oftest er episoderne længerevarende, og en enkelt episode kan vare i op til flere måneder, men sygdommen kan vise sig på flere måder og nogle mennesker med bipolar lidelse oplever udsving over meget kortere perioder. Maniske og depressive episoder følges ikke nødvendigvis ad, og nogle mennesker med bipolar lidelse oplever slet ikke fuldbyrdiske maniske episoder, men oplever i stedet mildere hypomaniske episoder, der kan være karakteriseret af øget energi, engagement og effektivitet. Mellemfaserne mellem episoder kan principielt vare op til flere år, men en episode kan også lede direkte over i en anden.

Omkring 1 - 2% af befolkningen vil i løbet af deres liv blive ramt af bipolar lidelse. Sygdommen kan ikke kureres, men det er dog muligt gennem behandling at blive velfungerende og leve et fuldt liv. Behandling sker i de fleste tilfælde først og fremmest gennem medicinering - primært med lithium, som virker humørstabiliserende, men det er ikke unormalt, at der suppleres med andre typer medicin. Desuden anvendes psykoterapi og psyko-udikation. Psykoedukation går ud på at patienten

lærer sin sygdoms mønstre at kende og herved bedre kan orientere sig og om nødvendigt søge hjælp ved tegn på starten af en ny episode.

Det er ikke helt unormalt, at patienter savner de positive følelser fra deres maniske episoder og derfor holder op med at tage deres medicin. Dette medfører dog en stor risiko for at blive ramt af en efterfølgende tung depression, og alle overvejelser om at stoppe eller nedtrappe på behandling bør tages sammen med en kvalificeret læge.

Under særligt kraftige maniske eller depressive episoder kan folk, der lever med bipolar lidelse, blive psykotiske - Det vil sige de oplever vrangforestillinger og hallucinationer. Vrangforestillinger er overbevisninger uden hold i virkeligheden. F.eks en overbevisning, om at man bliver forfulgt eller overvåget eller overbevisninger om sammenhænge mellem urelaterede begivenheder. Hallucinationer er uvirkelige sanseoplevelser. Det kan være på både syns-, høre-, smags-, føle- og lugtesansen. Man kan for eksempel høre stemmer eller se ting, der ikke er der. I forestillingen ser Diana sin afdøde søn Gabriel for sig, som om han var levende.

Elektrochokbehandling (ECT)

Diana undergår i starten af anden akt elektrochokbehandling (forkortet ECT fra det engelske electroconvulsive therapy).

ECT foregår ved, at hjernen under kortvarig strømtilførsel fra elektroder stimuleres til at frembringe et krampeanfald. Det er påvist at den specielle hjerneaktivitet under anfaldet kan hjælpe med at afhjælpe symptomer fra bipolar lidelse, svære depressioner og skizofreni, blandt andre sygdomme.

Behandlingen har været omgærdet af en vis mængde kontroverser - ikke mindst i kraft af negative afbildninger i indflydelsesrige film så såsom Gøgereden (1975) og Frances (1982) - og mange patienter har en negativ førstehåndsreak-

tion på forslaget om at undergå ECT.

Den moderne behandlingsform foregår dog under fuld bedøvelse. Ud over anæstesen, der får patienten til at sove, gives også et muskelafslappende stof. Dette stof mindsker kroppens fysiske reaktion på det inducerede krampeanfald.

Bivirkninger inkluderer ømhed og mildere smerter i kroppen (som fortager sig i timerne efter behandlingen) samt forvirring og hukommelsesproblemer. Patienter der har fået strøm kan ofte ikke huske deres indlæggelsesperiode, og visse patienter oplever påvirkning af langtidshukommelsen, hvor minder om dele af deres liv fra før behandlingen forsvinder. For de fleste patienter går forvirringen over og langtidshukommelsen vender tilbage, men behandlingen kan også resultere i vedvarende eller permanent hukommelsestab.

Trods bivirkningerne er ECT en både effektiv og i det store billede meget sikker behandlingsform.

“ECT behandling er forbundet med en høj grad af patienttilfredshed. I en dansk undersøgelse mente over 80 %, at de havde nytte af denne behandling. I en amerikansk undersøgelse angav ni af ti patienter, at de var glade for, at de havde valgt ECT-behandling.”

(Videbech & Søndergaard 2024)

For at være effektiv skal ECT administreres flere gange - Normalt 8 til 12 gange, fordelt over flere uger, med maksimalt tre behandlinger om ugen. Herefter kan det også være nødvendigt med vedligeholdende behandling en gang om måneden i op til fire år. Behandlingen parres ofte med vedvarende behandling af andre typer - herunder både medicin og terapi.

Citater:

Videbech, Poul & Anne Søndergaard (2024) Elektrochockbehandling (ECT). Sundhed.dk. Lokaliseret d. 10/11-2024.

<https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/psyke/sygdomme/diverse/elektrochockbehandling-ect/>

12 / LINKS TIL ORGANISATIONER OG LITTERATUR OM PSYKISK SYGDOM

FIND UD AF MERE

Psykisk sygdom

Foreningen SIND

Landsforeningen for psykisk sundhed arbejder for at skabe forståelse og tolerance for mennesker med sindslidelse og deres pårørende.

<https://sind.dk/>

Psykiatrifonden

Psykiatrifonden er en privat, sygdomsbekæmpende organisation. Vi kæmper for, at alle mennesker med psykisk sygdom og de, som er i risiko for at få det, mødes med forståelse og får den hjælp og rådgivning, de har brug for.

<https://psykiatrifonden.dk/>

Unge og misbrug

Odense kommune

<https://www.odense.dk/ungeogrusmidler>

Social og boligstyrelsen

<https://www.sbst.dk/unge/rusmidler>

13

IDÉER TIL ARBEJDET MED FORESTILLINGEN

Karaktererne og deres udvikling

- Fordel de forskellige karakterer mellem jer og analyser hvad deres udvikling er igennem historien.

- Prøv at fortælle om forestillingen fra forskellige karakterers synspunkt.

Temaer og diskussioner

- Spørgsmål om psykisk sygdom: Hvordan fremstilles psykiske lidelser i stykket, og hvilke fordomme eller stereotyper udfordrer eller bekræfter det?

- Familie og relationer: Hvordan påvirker en persons psykiske tilstand hele familien? Hvilke dynamikker ser vi mellem karaktererne i Next to Normal?

- Grænserne mellem normalitet og unormalitet: Hvad betyder det egentlig at være "normal," og hvordan kan vi forstå dette i lyset af stykket?

Reflekter og diskuter oplevelsen

Begynd i små grupper og fremlæg jeres refleksioner for hinanden,

Hvad gjorde størst indtryk på dig i forestillingen og hvorfor?

Hvilken følelse fyldte mest i dig efter forestillingen?

Hvilken karakter lagde du særligt mærke til, forklar hvorfor.

Var der noget du synes var særligt rørende, ubehageligt, trist eller måske smukt?

Hvordan synes du at Next to Normal taler ind i nutidens udfordringer med at håndtere psykisk sygdom i samfundet?

Reflekter over din egen forståelse af psykisk sygdom før og efter at have set stykket.

Perspektiver på psykisk sygdom i kunst og samfund

- Find andre historier, bøger, film eller teaterstykker som omhandler psykisk sygdom eller behandling med ECT. Sammenlign med fremstillingen i Next to Normal.

- Lad eleverne forske i og præsentere forskellige former for psykisk sygdom, behandlingsformer og den sociale stigma, der ofte følger med.

FORLØB I ENGELSK

Af Marie Juul Holdam

14

FØR FORESTILLINGEN

De engelskfaglige opgaver til "Next to Normal" består af to øvelser, som eleverne kan lave før forestillingen, og tre øvelser, som de kan lave efter forestillingen. Arbejdet med "Next to Normal" er her tænkt som en del af et tematisk forløb om dét at være anderledes.

Task 1:

Expectations and summary

- With a classmate, discuss what you think the musical "Next to Normal" might be about. What do you think the phrase "next to normal" means? Have you ever tried not fitting in or being different?
- With your classmate, insert the missing words in the summary below. All the words relate to the theme of "mental illness."
- Compare the completed summary to your initial guesses. Were your assumptions correct?

Missing words: Side effects - Treatments - Bipolar disorder - Hallucinations --- Psychotherapist - Suicide - Emotionally numb --- Electroconvulsive therapy - Medicine

Summary:

"Next to Normal" is a musical written by Brian Yorkey and Tom Kitt in 2008. It portrays the impact of mental illness on its main character, Diana Goodman, and on her family. Diana suffers from _____, and she and her family, consisting of her husband, Dan, and her daughter, Natalie, all try to cope with the challenges in their own ways.

Another family member is Gabe, Diana and Dan's son, who died when he was little. To Diana, however, he is still very much alive, and she communicates with him in several _____.

Throughout the musical, Diana undergoes various _____ and is prescribed

_____, by her _____, but she struggles with the _____. Although her doctor declares her stable, Diana feels _____.

In a vision, Gabe persuades her to commit _____, so they can be together. But Diana's attempt fails, and she undergoes _____, which erases her memories of the past nineteen years.

After a final visit to her doctor, Diana decides to stop her treatments, wanting to feel something other than numb again. She and Natalie sing the song "Maybe" together, expressing their hope for a normal life together someday.

Summary (solution):

"Next to Normal" is a musical written by Brian Yorkey and Tom Kitt in 2008. It portrays the impact of mental illness on its main character, Diana Goodman, and on her family. Diana suffers from bipolar disorder, and she and her family, consisting of her husband, Dan, and her daughter, Natalie, all try to cope with the challenges in their own ways.

Another family member is Gabe, Diana and Dan's son, who died when he was little. To Diana, however, he is still very much alive, and she communicates with him in several hallucinations.

Throughout the musical, Diana undergoes various treatments and is prescribed medicine by her psychotherapist, but she struggles with the side effects. Although her doctor declares her stable, Diana feels emotionally numb.

In a vision, Gabe persuades her to commit suicide, so they can be together. But Diana's attempt fails, and she undergoes electroconvulsive therapy, which erases her memories of the past nineteen years.

After a final visit to her doctor, Diana decides to stop her treatments, wanting to feel something other than numb again. She and Natalie sing the song "Maybe" together, expressing their hope for a normal life together someday.

Task 2:

Analysis of "Maybe"

In "Next to Normal", Diana and Natalie perform the song "Maybe" together. Diane has just left her doctor's office and considers refusing the doctor's suggestion that she could either do more electroconvulsive therapy or take medicine to treat her bipolar disorder. Natalie senses her mother's inner struggle and is worried about her.

Start out by listening to Diana and Natalie's duet here: <https://www.youtube.com/watch?v=MG-IN-7F9W4>.

Then read the lyrics and answer the following questions:

- In verse one, what does Diane mean when she sings: "maybe I've lost it"? What is she implying when she uses the metaphor "dancing with death"?
- In verse two, what is Diana tired of? Whom does she see herself in?
- In verse three, how does Natalie react to this? Describe her tone and attitude towards her mother?
- In verses five and six, which complex feeling does Natalie express? What conclusion does she reach?
- In the following lines, Diana promises Natalie that things will get better. How does Natalie respond to this?
- In verse eight, what is Diana's message? How does her message relate to the title and the main theme of this song?
- What does Diana reveal about Gabe's death, and how she and her husband handled it? How does this change your understanding of Diane?
- In verse nine, how does Natalie describe "normal life"? What does she wish for? And how does Diane react to this wish in verse ten?
- How does the song suggest that being different can be both a challenge and a strength? Please find specific lines in the song that express this.

DIANA

1. MAYBE I'VE LOST IT AT LAST.
MAYBE MY LAST LUCID MOMENT HAS PASSED.
I'M DANCING WITH DEATH, I SUPPOSE...
BUT REALLY—WHO KNOWS?

2. MAYBE I'M TIRED OF THE GAME
OF COMING UP SHORT, OF THE RULES, OF THE
SHAME—
AND MAYBE YOU FEEL THAT WAY TOO...
I SEE ME IN YOU.

3. A GIRL FULL OF ANGER AND HOPE
A GIRL WITH A MOTHER WHO JUST COULDN'T
COPE
A GIRL WHO FELT CAUGHT
AND THOUGHT NO ONE COULD SEE
BUT MAYBE ONE DAY SHE'LL BE FREE

NATALIE

4. IT'S SO LOVELY THAT YOU'RE SHARING.
NO, REALLY, I'M ALL EARS.
BUT WHERE HAS ALL THIS CARING BEEN
FOR SIXTEEN YEARS?

NATALIE (CONT'D)

5. FOR ALL THOSE YEARS I PRAYED THAT
YOU'D GO AWAY FOR GOOD—
HALF THE TIME AFRAID THAT
YOU REALLY WOULD.

6. WHEN I THOUGHT YOU MIGHT BE DYING—
I CRIED FOR ALL WE'D NEVER BE.
BUT THERE'LL BE NO MORE CRYING...
NOT FOR ME.

DIANA

7. THINGS WILL GET BETTER, YOU'LL SEE

NATALIE

NOT FOR ME...

DIANA NATALIE

YOU'LL SEE... NOT FOR ME...
YOU'LL SEE... NOT FOR ME...
YOU'LL SEE... NOT FOR ME...

DIANA

8. MAYBE WE CAN'T BE OKAY
BUT MAYBE WE'RE TOUGH, AND WE'LL TRY
ANYWAY

WE'LL LIVE WITH WHAT'S REAL
LET GO OF WHAT'S PAST
AND MAYBE I'LL SEE YOU AT LAST

NATALIE

I don't believe you.

(Natalie turns to go. Diana watches her take a few steps, then:)

DIANA

Seventeen years ago your brother died of an intestinal obstruction. He was eight months old. I'm sorry we never talked about that. We wanted to give you a normal life, but I realize I have no clue what that is.

NATALIE

9. I DON'T NEED A LIFE THAT'S NORMAL—
THAT'S WAY TOO FAR AWAY.
BUT SOMETHING...NEXT TO NORMAL
WOULD BE OKAY.

10. YEAH, SOMETHING NEXT TO NORMAL—
THAT'S THE THING I'D LIKE TO TRY.
CLOSE ENOUGH TO NORMAL
TO GET BY..

DIANA

WE'LL GET BY.

NATALIE

WE'LL GET BY.

115

EFTER FORESTILLINGEN

Task 3

Journalist and audience

With a classmate, take turns pretending that one of you is a journalist interviewing a member of the audience who has just seen the musical “Next to Normal.” The interviewer must ask (all or a selection of) the questions below and take notes with regards to the classmate’s answers. The interviewer can also ask follow-up questions. Afterward, switch roles and repeat the process.

- So, you’ve just watched the musical “Next to Normal” – what are your overall thoughts on it?
- What was your favourite moment from the musical?
- Was there anything that you didn’t like about the musical?
- Who was your favourite character in “Next to Normal”?
- What message do you think the creators of “Next to Normal” wanted the audience to leave with?
- Did the musical change your perspective on mental illness?
- Did you find any parts of the musical particularly challenging or thought-provoking?
- In your opinion, how did the musical handle the balance between serious themes and entertainment?
- How might the musical help improve the conversations about mental health in society?
- Would you recommend “Next to Normal” to others? Why or why not?

Task 4

Prepare a poster presentation

Til læreren: Til denne opgave skal eleverne bruge en stort stykke papir/karton og skriveredskaber. De arbejder i grupper af fire på at forberede en gennemgang af stykket, som de skal fremlægge for læreren. Man kan med fordel bede eleverne om skrive så gode noter på planchen, at de ikke har behov for at bruge deres computer under fremlæggelsen.

In groups of four, please prepare a poster presentation on “Next to Normal”. The presentation shouldn’t last more than 15 minutes and must include:

- 1) An introduction to the musical, including a short summary
- 2) A characterization of Diane
- 3) A short characterization of Natalie, Dan and Gabe, and their relationship with Diane
- 4) A comment on the title, the themes, and the message of the musical.

Before you begin working on the presentation, please divide the four tasks between you. Each student will be responsible for their assigned part.

Task 5

Create a podcast episode

Til læreren: Denne opgave er tænkt som en afleveringsopgave, hvor eleverne skal aflevere både video og outline.

Introduction:

The musical "Next to Normal" has been staged all over the world and has been praised for portraying mental illness accurately and empathetically. It has, however, sparked some controversy, too, as the first edition of the musical was accused of having an "irresponsible message"(note 1) , since its main character decides to refuse treatment. It has also been criticized for giving a negative image of the available treatments for bipolar disorder. (note 2)

Consequently, in 2017 the musical was rewritten by its composers, Tom Kitt and Brian Yorke, who stated the following: "While the critical response to Next to Normal at Second Stage was encouraging, we knew there were major changes we had to make to the show. Brian and I really listened to the critical response and the audience reaction and were fortunate to have the chance to keep working. We've written five new songs and cut substantial material that was not landing. The result is the musical that Brian and I always wanted it to be." (note 3)

note 1

https://ccaggiano.typepad.com/everything_i_know-i_learn/2008/02/next-to-norma-1.html

note 2

<https://www.psychologytoday.com/intl/blog/struck-living/201006/is-next-normal-normal>

note 3

<https://www.newyorktheatreguide.com/theatre-news/news/next-to-normal-will-now-play-at->

the-booth-theatre

Your podcast:

In groups of four, you are now to write an outline for a podcast and then record it. In the podcast, one classmate will act as a host, and the other three will be fictional guests. The guests will debate the musical, structuring their discussion around the questions below. The podcast should last approximately 5-10 minutes.

- Why might "Next to Normal" be considered controversial? Introduce the play briefly and look online to find information so that you can give a summary of the debate.
- In your opinion, why is "Next to Normal" a good/relevant/interesting/worthwhile (etc.) musical?
- In your opinion, is it okay to turn serious topics like the ones dealt with in "Next to Normal" into entertainment?
- Finally, please discuss whether it is important or not that shows like "Next to Normal" try to give an insight into what it is like to suffer from mental illness?
- In your opinion, is it okay to turn serious topics like the ones dealt with in "Next to Normal" into entertainment?
- Finally, please discuss whether it is important or not that shows like "Next to Normal" try to give an insight into what it is like to suffer from mental illness?

16

FORBERED DINE ELEVER

For nogle elever er det at gå i teatret en helt ny oplevelse. Forbered og hjælp dine elever med at få en god teaterstart. Vi har samlet lidt gode råd til jeres besøg på Odense Teater.

TAL MED DINE ELEVER OM:

Teater er noget vi skaber sammen

Teater er noget vi skaber sammen. Som publikum er du en vigtig del af forestillingen.

Gem privat snak til efter forestillingen

Hav respekt for skuespillernes arbejde og de andre gæsters oplevelse. Vær fokuseret og opmærksom. Du må gerne grine, græde og klappe, men gem privat snak til pausen og efter forestillingen.

Mobiltelefoner skal være slukkede

Mobiltelefoner er fantastiske, men de skal være slukkede under forestillingen. Det forstyrrer både med lyde og lysende display. Det er ikke tilladt at optage eller tage billeder, mens forestillingen spiller.

Kom som du er

Du behøver ikke trække i en gallakjole eller tage slips på for at komme i teatret. Du må komme lige som du er. Lad overtøjet blive i garderoben, det kan blive meget varmt i en teatersal.

Vis hensyn

Du må ikke gå ud og ind af teatersalen under forestillingen. Overstå toiletbesøg inden forestillingen eller i pausen. Du må ikke spise medbragt mad i salen, men du må gerne medbringe en flaske vand. Lad dine fødder blive på gulvet og ikke på sædet foran dig.

TIL DIG SOM UNDERVISER:

Tal om forestillingen hjemmefra

Læs om forestillingen inden I tager afsted, se fotos og videoer på www.odenseteater.dk

Brug gerne undervisningsmaterialet, hvor der er mange idéer til at tale om forestillingen inden I skal afsted.

Begræns bagage

Eleverne skal ikke bruge deres tasker i teatret. Lad dem blive hjemme, hvis det er muligt. Medbring evt. en mindre turtaske.

Kom i god tid

Kom i god tid til forestillingen så I kan komme af med jeres overtøj, overstå toiletbesøg og finde jeres pladser i ro og mag. Vi åbner dørene til teatret en time før forestillingen begynder og ind til salen ca. 30 minutter før.

Sæt dig sammen med dine elever

Du kender dine elever bedst. Sørg for at placere dig sammen med dem og sæt jer helst forskellige steder, hvis I er flere undervisere. Grib ind hvis dine elever ikke opfører sig hensigtsmæssigt.

17

SKOLER OG UNGDOMS- UDDANNELSER I ODENSE TEATER

Find flere undervisningsressourcer på Odense Teaters skolesider.

UNDERVISNINGSMATERIALER

Der produceres undervisningsmateriale til udvalgte forestillinger i sæson 2024/2025. Se hvilke på www.odenseteater.dk under skoler.

MØD EN SKUESPILLER

Mød en af de medvirkende skuespillere før eller efter forestillingen. Hør om arbejdet med forestillingen og om at være skuespiller. Mødet er tænkt som en dialog, så det er vigtigt, at du og dine elever har forberedt spørgsmål. Det er en fordel at have læst om stykket og eventuelt arbejdet med undervisningsmaterialet på forhånd. Skuespilmøderne er gratis.

INTRODUKTIONER

Til visse forestillinger på udvalgte dage kan du og dine elever komme til en gratis introduktion til aftenens forestilling fra kl. 18.00 - 18.30.

For booking af skuespilmøder og introduktioner kontakt Line Hede Simonsen på line@odenseteater.dk

RUNDTVISNINGER

Hvordan bliver et teaterstykke til? Hvem arbejder på et teater? Hvor prøver skuespillerne? Og hvem syr kostumerne? Kom med bag tæppet på Odense Teater på en rundvisning. Rundvisninger koster 500 kr. for skoler.

For booking af rundvisning skriv til rundvisning@odenseteater.dk

TRANSPORTREFUSION

Skoler kan søge om tilskud hos Odense Teater. Efter en egenbetaling på 15 kr. pr. elev refunderer vi 50% af jeres transportudgifter. Hvis du vil være sikker på at få tilskud til transport, inden du køber billetter, kan du søge om forhåndstilsagn. Send en mail med antal elever samt et estimeret beløb til os. Når I har været i teatret, sender du faktura for at få udbetalt pengene. Skriv til til skolekoordinator Line Hede Simonsen på line@odenseteater.dk

KONTAKT

Har du spørgsmål eller ønsker i forbindelse med et teaterbesøg kan du kontakte skolekoordinator Line Hede Simonsen på line@odenseteater.dk